

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, péntek, augusztus 13

Tizedik évfolyam.

URALKODÓK TALÁLKÁJA.

Négy uralkodó jön össze egy osztrák fürdő. Ferencz József felséges királyunk nyári lakában. Vilmos császár már megjelent s a mily szívélyesen fogadtatott uralkodónk által, ép oly baráti érzelmekkel jött ő is királyunk meglátogatására. A két nagy monarchia mellett, még két kisebb keleti fejedelem jelenik meg. Milán a szerb fejedelem már Ischlben van, és Károly, a román fejedelem, pár nap múlva szintén megjelenik, tegnap reggel utazott el Kolozsvár mellett Ischlbe.

Négy fejedelem, a kik Európa keletén egymás országainak határai mellett uralkodnak, méltán tartozik a legfőbb politikai események közé. Egy perczig sem kételkedhetni, hogy a látogatás bevalott czélja egyéb nem lehet, mint a szövetség négy állam, és négy uralkodó között. Szövetkezniük pedig senki ellen sem szükséges e kerek világon, mint az Európa békéjét, s legközelebről bennünket fenyegető Oroszország ellen.

Minden jel arra mutat, hogy Oroszország, melynek belseje teljesen alá van aknáva s a politikai és társadalmi romlottság megrohasztotta minden szerveit, a világ eddig ilt despotinak példájára diadalmas külháborúkkal akarja ezután is takarni a megfenesedéstől feketévé lett tagjait, azt a rohadságot és dissolutiót, a melynek csak, ha búz hat ki, megfertőzteti Európa levegőjét. A mi csak Bulgáriában legközelebről került napfényre, hogy tudniillik a Szent Oroszország által felszabadított szláv állam minden katonatisztje orosz, s igazában fennáll ott egy állandó orosz occupatio, az a nyughatatlan és harcra kész állapot mind csak azt bizonyítja, hogy Oroszország bámulatos következetességgel dolgozik Péter ezár végrendeletének megvalósításán, s addig meg nem áll, míg Konstantinápoly falai előtte le nem omlanak. Egy óriási damocles-kard, mely Európa feje felett, mely Oroszország képében van, a szabadság, a civilisatio, a népek harmoniájának kipusztítása végett felfüggesztve! Örök szégyene Európának, hogy azon erő és hatalom mellett, a mely felett népei rendelkeznek, nem képes fel fogni a vést, mely Oroszország hódításaiban öt fenyegeti. Fájdalom, hogy egy Napoleon ismét csak despoticus hatalmára volt szüksége az öreg Európának, hogy a krimi háboru alatt bár pillanatnyilag tudatára ébredjen az európai egységű veszélyeztetésének és egy „megállj“-t kiáltson a muszka medve elé. Azóta azon-

A KELET TÁRCZÁJA.

Szabina hazugsága.

Regény.
Írta:
Cantacuzene-Altieri O. herezegnö.

Második rész.

II.

(Folytatás.)

— Kegyed nevet, — szólt halkan Jakab. — Tudom jól, hogy neveltségessé teszem magamat akárhányszor szemem előtt. Ez érzés követte kegyednél a féltelmet, melyet hajdan keltettem szívében. És kegyed soha sem fogja kitalálni... Soha sem fogja átérteni... Hasztalan dolog az egész. Oh! én igen boldogtalan vagyok!...

Jakab gyors léptekkel haladt a kastély felé. Flora szótlan követte őt. Az ifjú szórakozottan lépdelt előtte s egészen feledni látszék jelenlétét.

Elérkezve az előcsarnokba, kinyitott egy ajtót, melyet Flora az előtt mindig zárva látott.

— Ez az én szobám, — szólott. — Itt vannak könyveim, kérem válasszon.

A nélkül, hogy tovább foglalkoznék Florával, reá könyökölt a kandalló párkányára s arcát kezébe temette.

Flora habozva állt meg a küszöbön. Valami zavarólag hatott reá e szoba legében, mert a végén, ha Jakab rút, ügyetlen, félszeg modoru volt is, azért még

ban még a számító John Boul is elvesztette helyespolitikai érzékét, és a legregibb alkotmányos államok egyike szintén az abszolutizmus malmára hajtja a vizet.

Ily szomorú állapotok között örvedetes jelenség reánk nézve, ha legalább némi kilátásunk van arra, miszerint nem leszünk egészen magunkra hagyatottak. Oly szövetség, mint Németországé, kilátással biztat az orosz terjeszkedés megátolhatására, s ha megbízható, a vész idején is kockázatra kész szövetség lesz az, határozottan számíthatunk arra, hogy keleten csak az fog történni, a mit mi akarunk. Nem ugyan valami túlbecsülésre méltó értékkel, de a viszonyokhoz képest igen figyelemreméltó súlylyal fog birni ebben a Románia és Szerbia szövetsége is. E két állam hódítás volna részünkre az oroszról, s ebben rejlik a szövetség becsé. Szerbia és Románia a keleti kérdésben egyrészt akarva, másrészt kénytelenségből mindig activ részt vett, ha sikerült őket monarchiáinkhoz fűzni, az oroszoktól vontunk el erőt és apasztottuk egyszersmind azon területet, hol békének intrigákkal s furfangos politikai machinatiókkal megkésztette a robbantó aknákat, háboru idején pedig a hadművelet támpontjainak használt. Ha Románia bár áthatolhatatlan ellenséges területté lehetne Oroszországgal szemben, már el volna vágva az út a szárazon a keleti hódításokra nézve. A háborura pedig a készüléteket békében kell megtenni s nem hangsúlyozhatni eléggé, hogy a keleti kérdés legezelszerűbb megoldásának módja azon az úton mutatkozik, melyet a berlini szerződés és gr. Andrásy Gyula Bosznia occupatiojával kezdett meg. Meg kell fojtani keleten a tűz anyagát. Ez a legjobb keleti politika. Rendet kell csinálni keleten. Ez a helyes keleti politika első betűje. Ki kell békíteni a keleti tartományokat, hogy ne legyen ki ellen harcolnunk, a kiknek pedig közöttük harcz és rablás a kenyerük, le kell minden áron tiltetni, el kell foglalni és rendes társadalmi élethez szoktatni. Ha a keleti tartományoknak nincs kívánni valójuk, akkor Oroszország számára elveszett az ürtgy, a melynek leple alatt Törökország ellen háboruit szokta kezdeni. Ha pedig mégis hódítani járna — a mi nagyon valószínű, — ez esetre keleten erős szövetség alapját kell megvetni, mely képes legyen az ellenállásra. Az Ischlben történi találkozás a kezdet ezen szövetséghez, s mint ilyen, örvedetes politikai jelenség.

A járásbiróságok által követendő büntető eljárás tárgyában az igazságügyi miniszteriumban tartott értekezlet tegnapi ülésén, — mint az „O. É.“ írja — folytatta a tulajdonképeni eljárásra vonatkozó intézkedések tárgyalását.

Kimondotta, hogy az illetékes bíró a feljelentés nyomán lehetőleg már első végzéssel határozatot tüz ki az ügy tárgyalására, mire az összes érdekelt felek megidézendők. A tárgyalás szóbeli és nyilvános; a tárgyalásra hallgatókul nagykoru egyének fegyver nélkül bebecsáthatók. A nyilvánosságot az eljáró bíró erkölcsi ség szemponthól vagy a közrend érdekében kizárhatja. A tárgyalást az eljáró bíró vezeti.

A tárgyalásról jegyzőkönyv veendő fel, melybe az ügyállás rövid sommásságban befoglalandó; a tárgyalási jegyzőkönyvbe különbeni semmiség terhe alatt, sem a felek, sem a képviselők, sem a tanuk nem tehetnek bejegyzéseket.

Kihágási esetekben a vádlott maga helyett képviselőjét küldheti a tárgyalásra; a bíró azonban jogosítva van vádlottat személyes megjelenésre bármikor megidézni.

A tárgyalásnál elkövetett rendtelenségek miatt a tárgyaló bíró rendbűntetéseket szabhat ki a zavargók ellen.

Az ítéletnek kimerítőnek és minden vitápontra kiterjedőnek kell lennie.

KÜLFÖLD.

Az orosz sajtótörvény reformját tervezik. Hogy e reform mennyire szükséges, arra nézve a Journal des Debats a következőket írja: „Hogy fogalmat alkothassunk magunknak a súlyos jármról, mely alá a cenzura az utóbbi években a gondolat nyilvánítását Oroszországban hajtotta, érdekes a büntetésnek statisztikáját elolvasnunk, melyet a Messenger d'Europe az 1865 iki törvény kihirdetése óta lefolyt tizenégy évi időszakról összeállított. Ezen idő alatt a megintések száma 167, a felfüggesztéseké 52 volt, és ennek tartama az összes kiadásokra nézve, melyek alája estek, tizenhárom évet és kilencz hónapot tett ki. A számonkinti eladás tilalma 60-ra rug az 1872—1879 terjedő időszakban.“

Gambetta Cherbourgban, hol folyton a legnagyobb kitüntetések tárgya, az utczákon tett körútja közben öt lelkesen éljenző tömeghez következő beszédet intézett: „Uraim és hölgyeim! Minthogy körutunkban pillanatnyi megszakítás állt be, felhasználom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak a tetszés-nyilatkozatokért, melyek a köztársaság elnökének és odaadó híi munkástársainak elköcsikázásakor felhangzottak. De hogyan is történhetnék mások Cherbourgban, Normandia e nagy köztársasági fővárosában! Helyesen teszik, hogy ünneplik az 1880-ki

borult egymás fölé, mintha egymással közölni akarnák titkaikat.

Flora még mindig habozva állt.

Tehát nagyon mélyen megsértette Jakabot! Mozdulatlanul, némán, jelenléte iránt érzéketlenül állott az ott folyton. A szánalom győzedelmeskedett a lányka zavarán.

Halkan, csendesen közeledett felé, s mivel Jakab még mindig el volt fordulva tőle, félénken karjára tette kezét, s oly hangon, melynek szelidsége szívhez szóltott, megszólította:

— Jakab! — Jakab megrezzent.

— Jakab, úgy látszik nagyon megszorítottam önt; bocsásson meg. Jakab nem mozdult; de Flora könyeket látott csillogni ajjai között.

— Mi baja van Jakab? Tehát nagyon boldogtalan ön? Mondja el nekem bánatát, épen mintha húga volnék, oly bizalommal.

Aztán nagyon halkan, mint a hogy egy gyermekkel szoktunk beszélni, midőn ki akarjuk csalni titkát, hozzátette:

— Én követtem el valami olyat, mi ennire megbántotta önt? Mondja meg nekem s többet soha sem teszem.

Nem tudtam megállni az előbb, hogy ne nevessek kinezése föltűt, de nem volt szándékomban megsérteni, ebben csak nem kételkedhet ön... Mondja, hogy szeret még egy kevésse, nemde Jakab, úgy van ez?

— Még egy kevésse! Oh! Flora, teljesen vak kegyed?

És a lányka felé fordítva feldult ar-

köztársaságot, mely tíz évvel ezelőtt Franciaországot tünkre téve, megsemmisítve találta és azt ma nagygyá, erőssé, vagyonossá tette. Az egész nemzetet illeti hálánk, s bármilyen magas is az állás, melyet az önkö vendégei különböző rangfokozatokban elfoglalnak, azt soha sem feledik, hogy felettük a köztársasági haza szentített és sérthetetlen képe ragyog, melyből minden örömtünk és reményünk fakad.“ Nagy feltűnést kelt Jauréguerry tengernagy beszéde is, melyet akkor tartott, midőn Grévy elnök a hajóját megszemlélte. „Ön — mondá az elnöknek — itt oly férfiakat lát, kik idegenek a pártviszályokhoz, sütkétek a politikai szenvedély nyilatkozatai iránt s kik csak egy gondolatot táplálnak, a köztársasági Franciaország lobogójának védelmére, mely reddőben a szabadságot, a polgárosodást és a haza becsültét viseli.“

A keleti kérdéshez.

Szakadatlanulismétlük azt a hirt, hogy a porta el van határozva, hogy a hatalmak által megállapított ide alatt átadja Montenegrónak Dulcignót és vidékét még az albánok ellenére is. Nekünk tehát biznunk kell a porta jó akaratában.

Berlinből is megerősítik azt a hirt, hogy a porta engedett a montenegrói határ rendezését illetőleg.

A hadügyminiszter vezetése alatt tegnap indult 4000 fnyi sereg, hogy Dulcignót albán kézből kivegye s Nikita fejedelemnek adja át. Azt hiszik, hogy ezen combináció valósttása az albánoknál sem fog tulságos nehézségbe ütközni s így mindenfelől reménylik, hogy a montenegrói kérdés már legközelebb végleg elttűnik a napirendről. Dulcigno átadásával természetesen a tervezett hajóhaditüntetés is tárgyalanná válik, mert a görög kérdés még nem tekinthető annyira érettnek, hogy megoldását kényszerítő eszközökkel lehetne siettetni. Még hosszadalmas tárgyalások állanak kilátásban, melyek valószínűleg az egész telet igénybe veszik. Konstantinápolyból is megerősítik a föltevést, hogy a görög kérdés „bizonytalan időre“ elnapoltatott, ha ugyan Gladstone e számítást valami meglepetéssel halomra nem dönti.

A görög kérdésben a hatalmak egy angol jegyzéket várnak, mely a kollektív jegyzékre adott válasza viszonzválaszul fog szolgálni. Említésre méltó, hogy az Angliából érkező összes jegyzékek angol nyelven vannak szerkesztve és francziára lefordítandók. Gladstone úgy lálszik szeretné az angol nyelvet diplomáciai nyelvvé tenni.

Berlinből írják, hogy a görög kérdésben a hatalmak a flotta-demonstrációra nézve még elvi megállapodásra sem juthattak. S Konstantinápolyból is jelentik, hogy a görög kérdés bizonytalan időre el lett halasztva, habár a görög

czát, könyvelt szemeit, kezeit összekulcsolta, mintha imádkoznék. Nagy, mindent leromboló szerelme, mint vihar járt át egész lényét, magával sodorva félénkségt, tartózkodását, elhatározását.

— De hisz szeretem kegyedet, örültem szeretem! — rebegte. — Kegyed azzá tehet engem, a mivé akar, rabszolgájává, híi állatjává, lábbal taposhat, ki nevethek, mint bohócot, a nélkül, hogy valaha sikerülne kiszakítania szívéből e szerelmet, mely életemre ép oly szükségessé vált, mint szívem vére. Ugy van, sirok. És tudja miért? Neveltség torzalakként tüntem fel kegyed előtt, és kegyed nevetett is felettem, ez igaz; de kétségbeesésemnek nem ez okozója.

Ama könyvet, melyet kegyed átolvasott, a nélkül, hogy megértette volna, biztam volt meg azzal, hogy felfedje kegyed előtt a való egy részét. Lázban égtem egész idő alatt, míg ama könyvet olvasta. Így szóltam magamban: Ki fogja találni, nem lehet, hogy ki ne találja, miért választottam számára épen ama könyvet és nem másikat, miért merészeltem remegő kezekkel aláhuzni néhány sorát.

És kegyed nem értette meg!

Tehát épen oly közömbös vagyok kegyed előtt?

— Oh! engedjen kibeszélni! — folytatta Jakab. — Talán soha sem lesz többé bátorságom azt tenni. Ha tudná kegyed, hogy miről mertem ábrándozni! Szívem eddig oly téli tájhoz hasonlított, mely a tudatlanság álmát alussza jég-

Hirdetési díjak.

Egy négyesűg ezantiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelík Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetési közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szerviztér 5. sz.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

rög érzelmű lapok az ellenkezőt szeretnék ol vasóikkal elhitetni.

Jókai Mór beszéde

a nagykanizsai választókhoz.

(Vége.)

Következik ezután a Bosznia megszállása miatti vádjá az ellenzéknek. Az az ellenzék, mely egy nagymértű hadjáratot Törökország védelmére nem sokalt volna kétszáz ezer halottat és ezeröttszáz millió hadiköltséget, előáll ráhecezelni a nemzetet a kormányra azért, hogy saját hazánk védelmére száz millió forint áldozatot és ezer ember vérét kérte, a kik közül kétszáz a halott. Mert mi Boszniába és Hercegovinába azért mentünk be, hogy saját hazánkat védelmezzük meg. A panszlávismus Arclját foglaltuk mi el ott, a honnan keltetni sarkából ezt a „mi földünket.“ rajta nem tartjuk az öklünket Bosznia lángban áll az egész ozman félsziget s átcsap mihozzánk; így pedig ott háborút, dúlést nem kezdhet senki, s Magyarországtáraitól ötven mérföldnyire el van tova a ez vakodás színhelye, a mely ezivakodásnak soha semmi idő végét nem fogja vetni; de a melyet legalább mi ellenünk nem fordíthat Oroszország, a mig mi Boszniában hatalom vagyunk. Külpolitikánk végre megszerezte számunkra a mindenél becsesebb Nagynémetországgal szövetséget.

És hát annyira nem törődött ez a párt, és ennek a kormány a nemzet érdekeivel, mint-hogy azt az ellenzék hirdeti? Oly zsarnoka, oly elnyomója-e a szabadságnak? Oly nemzetellenes-e annak működése, a hogy tájékozó szájjal kiáltoztak róla?

Tegye a szívére a kezét a vádló, (ha van szíve) s valja meg, hogy ugyan volt-e valaha nagyobb szabadság Magyarországon, mint most? van-e Európában valahol másutt nagyobb szabadság, mint Magyarországon? Hisz a republikánus Franciaországban több rendőri és cenzori feltügyeletet kell eltűnie mindenkinek, mint a mennyihez magyar ember hozzászokhatnék.

És hát nem hozott-e közhasznú törvényeket ez az országgyűlés? nem eszközölt-e maradandó hasznú, üdvös hatánu intézkedéseket ez a kormány? Meghozta a büntető-codexet, helyrehozta egy évezred mulasztását, e nélkül nem lehet civilizált ország. Megszilárdítá az ország hitelét, a midőn ezelőtt 14 percentsen kölcsönöket lehetett csak Magyarországnak számára kapni, ma az arany renténk hatos hitellel van elfogadva. A magyar-osztrák nemzeti bankkal kedvező szerződés kötve, új filialek fölállítva. Közlekedési ügyünkben a vasutak csoportosítása, a tiszai és károlyvárosi vasutak megszerzése, a román vasuti csatlakozás, a zimonyi vasut létrehozása; azután a Tiszaszabályozás ügyének nagyban és egészen

szemfedője alatt. Kegyed, mint tavasz-fuvalat haladott el mellettem, s én új életre ébredtem. Mindaz, mit eddig szerettem, mi kedves volt előttem, kegyedben özpontosul most. Az áprili enyhe légáramlatok, melyek rózsák és illatos virágok ezrivel hintik be a bokrokat, melyek zamatos boggyókat varázsolnak mindegy kiaszottunk látszó szőlőindára, ibolyát és százzsorszépet keletnek ki a legelrejtettebb zugban is; az ezüst színi holdfényenl megvilágított hosszú éjék boldog ábrándjai, melyek alatt ünfeledten hallgattam a lilomok közül felhangzó csalogány-dalt, felszálló balzsamos illat, az édes, zengetes hangok, melyek elbájtoltak, mind, mind kegyedet sejtették velem. Kegyedben feltalálom mindazok szépségét, izgalmait, csak hogy ezerszerte tisztább, finomabb, eszményibb alakban, és oh! Flora, drága eszményképem, még arról is mertem ábrándozni, hogy egykor enyém lehet.

Oh! ne taszítson el magától, ne távozzék el tőlem! Örültség volt tőlem, nemde? talán bűn is? Tudom ezt, s még arra sem kérem, hogy legyen számalommal irántam. Tudom, hogy neveltségessé, mihaszna egyén vagyok; semmi más jó, szép nem leend bennem soha, csak az, mit szerelme varázsolhatott volna belém, mit kegyed iránt érzett szerelmem végbe vitt lelkemben; de legalább ezt ne ismerje félre bennem. Ne szeressen, ha az lehetlen kegyednek, de ne legyen vak az iránt, mit fel volt képes kelteni e szívében.

(Folyt. köv.)

fölkarolása, azután Szeged ujájerentése nem mind a jelen kormány és pártja híré, nevét, becsületét hirdető tények-e együtt és egyenkint? Kereskedelmi és ipari téren a lisztipar, a bor- és gabonakereskedés érdekében nevezetes elő- haladások történtek: ugyszintén a lótenyésztés és egyéb nemzetgazdászati földadatokban is. Javított az iskolaügy, behozott a magyarnyelv kötelező tanítása az elemi iskolába, a magyar ügykezelés az összes magyarországi vasutaknál. Meghozott a beszállásokról törvény, az erdélyi birtokviszonyokat rendező törvény. Országunk védképessége tökéletesítő lett, úgy hogy minden ellenséggel szemben mint egyenrangú hatalom állhatunk meg. — El lehet-e mindezt tagadni?

De elismerem, hogy ez még nem minden. Terheink nagyok, kultur államot akarunk magunkból csinálni: s csatáképes államot vagyunk kénytelenek föntartani, ez nagy kiadásokkal jár, s ez adóink súlyát növeli: kuttforrásaink pedig nem elegendők. Mindkét irányban tenni kell és tenni lehet sokat; a terheket apasztani, a kuttforrásokat szaporítani.

Az, a mit a szélső bal bajaink orvoslására ajánl, az Ausztriától való elszakadást, annak a megczáfolására ily értelmes közönség előtt szót vesztegetni valóban fölösleges. Hisz azt mindenki tudja, hogy az Ausztriával kötött 1867-iki kiegyezés egy kétoldalú szerződés, a mit csak a beleegyezésével lehet békés áton

ig azzal, ha a függetlenségi párt a magyar parlamentben, s el hogy Ausztriától különválék, semmi a elérve, mert kettőn áll a vásár; s ha a Ausztriában megbuktatni azt a pártot, a mostani dualisztikus egyttlétnek barát, azután bizony nem következnek olyan párt, mely Magyarország önállóságát követeli, hanem következnek a centralista párt, mely Magyarország bekebelezését óhajja. Ezek imádkoznak a magyar szélsőbal többségre jutásáért. — A különválás tehát csak fegyverrel, erőhatalommal lenne keresztülvihető. Én pedig ugyan nem hiszem, hogy ehhez a magyar nemzetnek kedve volna. Volt rá alkalma először: a mikor még szövetségsekre is számíthatott, soha sem kísérte meg. És én azt hiszem, hogyha Klapka föl-hívására nem állt fegyverbe a nemzet, Eötvös Károly barátom és társai föl-hívására nem fog fegyverben állani.

De hiszen nem is intéznek ők ilyen felhívást a nemzethez; ők loyálisabb valamennyi- tüknél, ők csak úgy tesznek, mint az orosz ka- tonák 1825-ben, a kik kinyilatkoztatták, hogy ők készek megcsinálni a republiát, ha a csár megengedi. A csár nem engedte meg s ők nem csinálták meg.

Nem akarnak ők egyebet, mint pattogó dic- tiókat mondani, a mikért kaphatni fáklászenét és rivátokat; de semmit egyebet. Nem akarnak ők forradalmat, csak heceztet, nem gyűltenek ők tábort, csak publikumot, nem outanak ők vért, csak tintát meg vörösbort; nem akarnak ők országokat fölforgatni, csak választókerüle- teket. A választókerület meghódításán tul az ő politikájuk nem terjed.

Abból tehát, hogy Magyarország harez-há- boru után szabaduljon meg súlyos terheitől, szó- sines; harez-háboru után meg súlyosabbá tehe- ti azokat, az bizonyos. És ha teljesen sikerülne is a kard balmával önállón függetlenné tenni Magyarországot; de ez által pénzügyein nem hogy könnyítve, de nehezítve volna, mert akkor egymagának kellene annyi hadsereget tartani, a mi öt köröskörül minden ellenségtől megvédel- mezze, akkor a husz évestől az ötven évesig minden férfi fegyverben állhatna, a többi pedig keresethet ezeknek a számára a kenyeret. S a kit elvégre is semmi fegyverrel agyonverni nem lehet, az az ellenség mindig megmaradna, — a hitelező. Ezeket nem lehet vassal kifizetni soha.

De könnyíteni kell a magyar nép terheit igen is az ipar, kereskedelem és mező-gazdá- szat emelése, fejlesztése által, munka és takarékosság által. Ez a teher azonban kétféle osz- lík: a nemzetre magára és a kormányra.

A kormány tartozik megtenni a czelszerű intézkedéseket, de a közönség dolga azokat fel- használni.

Nem csak tanítani kell, hanem tanulni is. S e tekintetben a mily nagyon fogjuk szorga- lmazni a kormányt a tevékenységre, ép úgy fog- juk a közönséget is.

Országgyűlésünk hátralevő ülészakára még a következő teendőket sorozata várna, a melyek már a kormánynál elő vannak készítve:

Az ipartörvény revisiója.
Az adóbecsajítások revisiója.
A bélyeg-törvény rendezése.

A csödtörvény és a terhes átiratási illeté- kek szabályozása.

Mindezekhez jól felhasználni idő kell, s az ellenzéktől függ, hogy meg legyen-e adva ez az idő?

Még egy pár napikérdéshez kell röviden hozzászólanom.

Az egyik az egri zászlósértés ügye.

Mint biztosan tudom, ez ügyben a vizsgá- lat előzőlt három nappal lett befejezve s fel- küldve a hadügyminiszteriumnak; a magyar bel- ügyminiszter azonnal megírtgerte annak vele közöltetését Bécsből; s a mint megkapja, nyilvá-

nosságra fogja hozni; ha követettett el sértés, méltó elégtétel fog adatni. Jellemző azonban, hogy az egri petitio csak pár hét előtt adatott át a belügyminiszternek s előbb egy héttel kö- rüztetett minden hirlapban és így mielőtt meg- kapta volna ezt a belügyminiszter, megtámad- tatott az ellenzéki lapok által, hogy miért nem válaszol rá?

A másik ügy az aldunai machinatók Oroszország részéről. Ezekről a kormánynak diplomatiái uton semmi tudomása nincs. Egyéb- iránt arról biztos lehet mindenki, hogy az ilyen machinató megfúszására monarchiánk minden legerélyesebb eszközökhöz is hozzá fogna nyulni.

Mi jó barátságban akarunk élni minden szomszédunkkal. De egyik kezünkben a kenyér, a másikban a vas. A ki velünk igaz szövetség- ben akar élni, annak a kenyerünkől örömet leszellük, de aki az egész kenyeret el akarja venni tőlünk erővel, ez bizony megkapja az egész vasat!

Tisztelt polgártársaim!

Ismételtem, hogy nem azért jöttem önök közé, hogy magam számára a választók ke- gyét jutathal kérem. A képviselői állás elis- merem, hogy jutalom, de még inkább nehe- zkötelesség s ennek-terhe már: eddig is a vállam- ra van téve. A kik képviselőitökkel megbízta- k, derék, hazájukhoz, hit, értelmes hofiak s nekem különösen kedves jó barátain, annak az Erdély- nek egy kerülte az, melyhez annyi fájó szo- retet köt le, melyről annyit írtam, melyben családunknál fogva otthon vagyok. Hogy történe- ti tehát még is, hogy én beleegyezem Nagy- Kanizsán való jelölésembe?

Elmondom világosan és őszintén.

E kerületnek kitűnő államférfiai nagyságu képviselőjének, Csengery Antal felelthetien bá- rátnak még előttem, mi, az ő hvei és bá- rátaí oly szívtelenek nem lehetünk, hogy a mig ő beteg ágyában fekszik s felgyógyulásáért imádkozunk, azalatt meg provideáljunk az iránt, hogyha meghal, ki legyen az utódja? Midőn aztán nem várt, mindnyájunk által megsíratott halála bekövetkezett, akkor már nem volt együtt az országgyűlés, mindenki szétszórult, haza vagy fűrdőkre ment, a választási határidő pedig oly rövid, hogy azalatt physikai lehetetlenség utána járni, hogy pártunk távollevő kapacitásai közül valakit előidézhesünk.

Az pedig nem közönyös dolog ránk, de az egész országra nézve is, hogy Nagy-Kanizsa minő pártot képviselteti magát? Mert ha a szé- lsőbal egy mezőgazdálkából álló kerületet elhódít, az csak nekünk baj, elvégre is csak egy szá- vazat; de az, hogy Nagy-Kanizsa, a magyar értelmiség, az ipar és kereskedelem és ismét mezőgazdászati közönsége, melynek érdeke az, hogy hazánk mentől több fonálát találja meg a külfölddel való összeköttetésnek, egyszerre állál- jon ahoz a pártához, a melynek célja minden fonalat elszaggatni, a mi bennünket másokhoz, de másokat is mi hozzánk köt: ez aztán na- gyobb csapás lenne ám hazánkra, mint a roz- da buzánkon, mert ez a rozda hitelünket ron- taná meg még pedig nem csak az ország hi- telét, de minden egyes kereskedő, iparos és mezőgazda hitelét is idebenn Magyarország. — Ezért egyeztem bele abba, hogy a kerületben jelölve legyek: magamra vállala azt a nehéz feladatot, hogy megválasztásom esetében ed- dig is derék, hazafias érzést, s általam baráti- lag szeretett választóimnál elbocsátatásomat ki- eszközöljem.

Ha azonban önök, tisztelt polgártársaim, találnak saját soraikban bárkit, a ki ez elvek alapján állva, önök bizalmát megnyerhetni sze- rencés: én szívemem átengedem neki ezt a he- lyet, s ajánlom, hogy a legbuzgóbb népszónok leszek oldala mellett, s megválasztásában job- ban fogok buzgólkodni, mint a saját maga- méban.

A Bem-szobor felállítására Maros-Vásárhelyen.

Deák Farkas az „Ellenőr“-ben a következő so- rokat teszi közzé: A Marosvásárhelyen megjelölő „Maros Vidék“ című lap közléseiből szemlélve több ezikk jelent meg, mely a Bem-szobor felállítá- sával foglalkozik s ezekből látható, hogy néme- lyek a szobrot arcezzal a Görög-féle ház fele karjával felállítani s azzal a messze nyuló Deák Ferenccel (hajdan poklos) utcának. Alig hittem szememnek, midőn ezt olvastam, mert ha így fog felállítani, unicum lenne a maga nemében. Én pedig úgy hiszem, hogy városunkban nem ily uton kell törekednie a ritkaságok előállítá- sában. Sehol a világon hosszú nyílt utcának hátat nem fordít s így Vásárhelyen sem kellene másképp lenni. Az az indoklás pedig, hogy a szokásos körmenetnek, választási actusoknak (vagyis az oldalt fekvő templomnak és város- házának) nem illik, hogy hátat fordítson, semmi értékkel nem bír. A szobornak ezen események- kel és épületekkel mint olyanokkal semmi köze.

A szobor önálló jelensége s nem része vagy kiegészítője ezeknek a processzusoknak.

A szobor nem egyedül Marosvásárhely há- zi butora, hanem az erdélyi honvédség összes adományából épült nemzeti kincs, melynek sor- sa minden magyar embert érdekel s a bizalmat,

melyet a kolozsvári gyűlés Marosvásárhely in- telligentiájába helyezett, midőn a szobor helyell e várost tűzte ki, nem szabad könnyelműen koozkázatni és holmi szűkelfogású végzésekkal eljátszani.

A mennyi szobra van a miveltebb világ- városoknak, a hol csak lehetőség, mindentit és mindenik a lehető legtovább kiállításra tekint. Így van számítva a Bem-szobor is, közben látesővel.

A Bem szobor egyike a legszebbeknek nem- csak egész Magyarországon, de azon kívüli is jó nagy darab helyen, kir volna hatását a fel- állítással teljesen tönkretetni.

Kérve kérem tehát a nagykentetű szobor- bizottság világlátott tagjait s az illető befolyásos urakat, határozzák el, hogy a szobor arcezzal nézzon végig a szép hosszú Deák Ferenccel- tén, mely egyenesen mutat Gálfalva, Med- gyes, Szeben és Piski felé, dícső tábornokunk legjobb győzelmeinek színhelyére.

Budapest, augusztus 10-kén.
Deák Farkas.

Román lapokból.

Romániában alig van lap, a mely jelenleg az osztrák birodalommal ne foglalkozzék. Kivé- tel e tekintetben csak Boerescu külügyminis- ter lapjai tesznek. A „Pressa“ és a „Romanul“ a román nemzeti bankról és egyéb belpolitikai ügyekről tudnak írni, míg a többi lap, kivált az ellenzékiek, előszeretettel monarchiánk válságos helyzetéről szeretnek czikkezni. A „Democratia Nationala“ a „Deutsche Zeitung“ vasárnapi ve- zércikkét szóról-szóra közli s arra azt a meg- jegyzést teszi, hogy miután monarchiánkban oly nagy az elégedetlenség, előbb-utóbb be fogja látni Haymerle báró, hogy birodalmunk külak- cziókra képtelen, ha csak a monarchia fölbonlá- sát siettetni nem akarja. A „Binele Public“ át- kozza a román kormányt, hogy milliókat szá- ndékozik köteni vasutak építésére, a melyek csak az osztrák-magyar érdekeket fogják szolgálni. A „România Libera“ pedig Boerescu irányo- za fegyverét, a ki — egymond e lap — lin, nagyravágyó és épen ezért az ország veszedel- mére kalandos szövetségi tervekkel foglalkozik. Tudja bizonyosan e lap, hogy Oroszország és monarchiánk legközelebb összekoeczezannak s azért ily válságos időben mindenképen kellene Boerescut megbuktatni.

A „Steua Romania“ pedig azt írja, hogy Bratianu egy szerencsétlen politikus, mert hogy- ha ő csakugyan Románia semlegességét óhajja, akkor nem kellene neki szövetséget kötni sen- kivel sem.

Hogy ezen ellenzéki hangok megzavarva ne legyenek, egy a kormányhoz köze. álló lap a „Telegraphul“ azt mondja, hogy elismerik ugyan a magyarok és románok érdekközössé- gét, de hogy ha a magyarok csakugyan őszinte barátságot akarnak a románokkal kötni, akkor rendezzék előbb belügyeiket és békítsék ki előb- b a Magyarországon élő románokat, a meg daczá- ra annak, hogy Románia soha oly kalandos po- litikára nem gondolhat, hogy birodalmunk kára- val nagyobbodjék, mégis előtte soha sem lehet közönyös dolog az, hogy vérokonai, mily elbá- násban résztülnek más államban. A románok ne tekintessenek az államban ellenséges elem- nek, mert egy baboru esetén — habár e lap nem tanácsolja nekik ezt — ők is megtehetik azt, a mit a magyarok megtettek 1866-ban, hogy leteszik a fegyvert s talán akkor ők is nyernék jogokat, mikép akkor a magyarok.

Az egyévi önkéntesség reformja.

Az egy évi önkéntességi intézmény oly reformjáról vezet hírt a „E-s“ mely a kor- mány legújabb törekvései közé sorolandó s a figyelmet teljes mértékben megérdemli. Az új véderőről szóló törvényjavaslatban, melyet a kormány csak az imént nyújtott be a törvény- hozáshoz, az egy éves önkéntességi intézmény reformjáról van ugyan szó (s ez a javaslat leg- nevezetesebb része), de csak annyiban, hogy az intézmény kiterjesztetik a honvédségre is. Hogy az eltöröltetnek s más alkalmas módon helyet- tesítettnek, arról nem szó — benne. A terv te- hát, vagy a törvényjavaslat elkészülte óta fog- lalkoztatja a kormánykönyvet, vagy egy újabb revizió alkalmával gondolják azt csak a távolab- bi jövőben létesíthetni. — Az „E-s“ értelése szerint ugyan is a kormány megszüntetni óhaj- ja az egy éves önkéntesség intézményét. E terv már b. Eötvös József idejében is meg volt pen- ditve, s a kormány most újra fel akarja azt ele- veníteni, s megtenni rá az előkészítő lépéseket

a rendszeres fegyvergyakorlatoknak a polgári iskolai tantervbe való felvételére. Ugyanis azon eszme vezérli a közoktatási miniszteriumot, hogy minden ifjú, ki az elemi népiskolából közép- ta- nodákba: reáliskolába, gymnáziumba, vagy pol- gári iskolába, kereskedelmi iskolába lép be, 15 éves korától 18-ik évéig a tanterv keretében katonatisztek által kün a mezőn reudes kato- nai fegyvergyakorlatokban részesüljön. Az ifjú ekép már tanuló korában elsajátítja a fegyver- forgatás mesterségét és fel lesz mentve az egy- éves kaszárnyai élettől és katonai szolgálattól. Tízennyolecadik évén tul az ily előkészített fiatal ember csak az ősi fegyvergyakorlatokra

fog behivatni a most érvényes gyakorlat szerint. E terv komoly szóban létét Gönczy Pál min- tanácsos tegnapielőtt megerősíté azon enquete ülésén, mely a fővárosi nép- és polgári iskolák tantervét beszélte meg. A polg. iskolai tanterv azon pontja ellen ugyanis, mely a fegyvergya- korlatokról szól, a város kiküldöttei felszólaltak, hogy mire való ez s elleneztek. Gönczy azon- ban felvilágosítá őket s körvonalazván a ten- tebbi tervet, kijelentette, hogy a kormány azon van, miszerint ezen eszme mielőbb létesüljön; de azért nincs rá remény, hogy a közelebbi tanévek tantervének reális pontját kepezze a fegyvergyakorlat; mert ennek érvényesítését egyéb tárgyalásoknak kell megelőznie.

PETŐFI SÁNDOR ELTÜNÉSÉRŐL.)

(Végo.)
Az napeste 10 óra felé megérkezett Bem löbátón két Vilmos huszártól kísérvé, kit Gamerra azonnal előbbiszobájába elhelyezett és parancsait kérte, ki; a tábornok egész n átváza, egyenruhája iszapos volt és teljesen leveretve panaszozt a szenvedett vereség, és báró Kemény csapatának meg nem érkezése fölött, hogy segédei elhagyták, és lovával együtt Hőjasfalvánál az iszapba süllyed- őről maradt, hol egy kozák kénecapat lánd- sáival keresgélni kezdett, de mivel szürkült, esett, és ő csendesen viselte magát, nem látták meg és visszatértek; — később huszarak jöttek, és midőn a tábornok magyar szót hallott, fölisme- rte, az iszapból kiemelték, lóra tették és Sz. Kereszturra kísérték. Gamerra kérdésére, hogy Petőfivel Kurzzal és Zeykkel mint kedvencei- vel egy kocsiával is mi történt? a tábor- nok azt felelte: „a derék emberek eles- tek, kocsija az oroszok által el- zászámányolatott, mindenét el- vesztette,“ — mire tiszta polgári ruhába átöltöztetve, kevesett vacsorált és fuvart rendelt, mellyel Marosvásárhelyre és onnan Nagy-Sze- bennek indultasson, és midőn Gamerra saját fo- gatát fölajánlotta, azt, mint nevének szükségést nem fogadta el, — és ekkor az ott levő gróf Haller Ferenccel ajánlotta föl szekert, de ezt, mint használatlant, visszautasítván, végre is kényte- len volt Gamerra kocsiját elfogadni, mellyel más- nap hajnali 3 óraker Marosvásárhely felé eluta- zott, hogy a három oldalról megtámadott Erdélyt az oroszoktól valahogy Nagy-Szebennél meg- menthesse, és azon túl többet nem látta.

Lengyel József azt állítja: hogy a segesvári csatánál jelen volt, és biztosan tudja, hogy Petőfi Sándor hol esett el. Gamerra azonban fentebb elbeszéli lovaglásai között őt, Lengyel nem látta, és mint volt térparancsnok em- lékszik, hogy Lengyel Ambulancehoz rendelve nem volt, és ha Lengyel lovaglása között vala- hol látta volna, mi oka sem lenne azt eltagadni, — de tekintetben véve, hogy egy csatába nem megy oly könnyen, a kinek oda menne nem kell, ez okból gyaníja, hogy Lengyel nem volt jelen, és ha ő még is ottlétét állítja, ez ellen nincs kifogása, — azt azonban határo- zottan tagadja, hogy Lengyel biztosan megmondhatná, hogy Petőfi Sándor hol esett el? Egy oly válságos es- tatában, mint a Segešvári volt, hol egész esapa- tok megsemmisültek, hol a lövonalban volt tisz- tek és segédek még azt se tudták, mi történt a tábornokkal, nehezen sikerült egy nézőnek egy- ről, mint Petőfi Sándor, ki elég bátor volt gya- log a csapat élén járkálni, megmondani, hogy Petőfi mely helyen esett el. —

Valószínű, hogy Petőfi a Monasteria táján, hol Gamerra őt utoljára látta, pusztulhatott el, és miután halálát bebizonyítani nem lehet, legfö- lőbb eltűnnek tekinthető; mert ha a fentebb jel- zett helyen nem esett el, a visszavonulás Sz. Keresztur felé szabad levén, bizonyára ide mene- kültetett, és számos menekültekkel együtt ép hozzá mint ismerőshez térhetett volna vissza.

IV. Bereczki Zsigmond né szület- tet Varga Katalin ez adja elő:
„Petőfi Sándor 1849. július 30-án Bem tá- bornok kíséretében Sz. Kereszturra érkezvén, a a Matskaféle udvarba szállott meg, — azon este Petőfi Egresi Gáborral együtt náluk va- csorált és néhány órát eltöltött, de nálunk nem halt. Má nap 31-én kora reggel együtt náluk reg- geliztek, és később a hadsereggel utnak indult, kit soha többé nem látoit, de később hallotta, hogy a fejeéregyházi csatában elesett volna.“

V. A hirlapiviték során egy azon időben Hőjasfalván eltemetett honvéd Petőfi- nek állítatván, erre nézve a szolgabíróilag kihallga- tott tanuk Jescula Demeter, Lapadát Nyikulájné és Gergely János mint volt honvéd egyhangu- lag azt mondják: „hogy a csata utáni nap egy honvédet Lapadától is hoztak eltemetés végett, kit a kozákok üldözés közben nevezett udvár- ra besoroztattak és ott elpusztítottak, — ezen honvéd lehetett mintegy 40 éves, közepes ter- metű teljes szőke szakállú ember, kinek kis ezü- stös tüllentyáskájából itélve honvéd huszárnak kellett lennie.“

Mely körülmenyes előadásokból kétségtel- enül kiviláglik: hogy Petőfi Sándor főleg a Pap Lajos, Gróf Haller Ferenccel és Báró Gamerra Gusztáv lényegileg összhangzó elbeszélései sze- rint a fejeéregyházi határon fekvő Monasteria nevű gyümölcsös-kert közelében látott utoljára

mely hely a gróf Haller Ferenccel által vázolt H. rajzon D. 10. 11. és 12. alatt és a gróf Haller József által szemtanuk elbeszélése után rajzolt G. alatti térképen 7. alatt látható, — mig ellen- ben a Lengyel József által az utóbbi térkép- ből összekuszált térrajzon az ugynevezett Veru Pojana és Sárpatok közötti térre esnek e pont, ki ennélfogva alaptalanul és pusztá ráfogással állítja azt: mintha Petőfit saját térképén 7. alatti helyen látta volna utolszor, és mintha Petőfi en- nél alább a 8. alatti helyen fekvő honvéd-sírho- lenne eltemetve, hisz a kimutatott távolságra és ellenséges bekerítésre tekintettel ide teljességgel el nem juthatott; következésképpen az eddi- gi adatok nyomán Petőfi azon esatá- ban elesettnek nem, hanem csak is eltűntnek levén tartható, bővebb meggyőződésig, illetve jogérve- nyes halottnak nyilvánítasig sir- köről szó nem lehet, és legfőlebb bárhol is csak emlékszbrot emel- hetnek.

Es ez a sebész Lengyel József által 20 év alatt elég könnyelműleg üzött szemfényvesztés lelezázásának vége, ki Petőfi- nek sem halálát, sem pedig sirját bebizonyítani képes nem volt, mely Manasszes-féle eljárásnak méltó elítélését a hazafias közönségre bízom.

Sz. Keresztur, 1880. aug. 10.

Lázár Ádám.

A phylloxera ügyhöz.

(Válasz Száva Farkas urnak.)

Száva Farkas urnak a „Magyar Polgár“ 178. számában közzétett „A phylloxera ügyéhez“ ezimű czikkében kifejtett „irtási elméleté- ről“, a „Kelet“ 181. számában azt mondtam, hogy az a tudomány mai álláspontja szerint — bolondgomba.

Erre Száva ur a „M. Polgár“ 184. számá- ban azt írja czáfolatul, hogy én csak személyes gyűlölettem éreztem vele, hogy gyáván men- tem neki, hogy lólábaim vannak, hogy ru- gok, marok, ebegek edem (ugatok?), hogy megvet.

Már kérem én sose láttam Száva urat, nem tudom szőke-e, barna-e, nem tudtam: fiatal-e, öreg-e?

Azonban most felteszem, ha szőke, akkor szép fű; ha barna, még szebb; ha fiatal, akkor nagy hamis; ha pedig öreg... no ez már bök- kenő, mert akkor elkésett egy kicsit — tanulni. Tanulni emberséget, tisztességet.

Ha személyében talála ézt magát: e la- pok szerkesztője a közlemény íróját kérésére megnevezi vala, s lesz vala alkalma megismer- ni, hogy nekem nincs lólábam, nem ugatok, s aztán aligha kedve támad — megvetni.

De hat Száva ur — egyik peéri kiránduló állítása szerint — öreg ember. Személyeskedé- sét, czafatos piszkos szavait tekintetbe nem ve- hetem; öreg ember tehetetlen szitkaival mit esi- náljak?

Szoritkozom tehát előbbi állításom bebi- zonyítására, hogy Száva ur a M. P. 178. számában írt „phylloxera irtási elmélete“ nem egyéb, mint: bolondgomba.

Elbeszéli Száva ur nevezett lapban, hogy ő járt (szerinte) Pirbe,* mint meghívott, hogy tanulmányozza a phylloxera ügyet. És Száva ur tanulmányozta, nem, többet tett: eredeti ideák- kal tért haza. — A peéri expeditió tagjai a tan- tolyam után elküldtek, mint „alkalmas egyé- nek“ az ország különböző vidékeire phylloxera kutatásra.

Száva urat pedig otthon hagyták Marosvá- sárhelyen eredeti ideáival — bogaraival. Ezért haragszik is Száva ur szid minden elméleti tu- dóst, sőt a hivatalos embereket sem kedveli, szűk-lélegzetvétellet mondogatván ezikkében: „Nem lehet kutyafuttában végezniük; itt a si- ker ügyes, erőyes eljárástól függ. Itt a lágy meleg anyámasszony-féle közeg: szolgabíró, alispán végtelen so- kat árthat az ügynek, s ezerekre menő vagyont semmisíthet megidét- len eljárásával.“

Kíván ezek helyett alkalmas egyén kikü- ldesét, mint mondja: „egy Bismarck-féle vas- kezet.“

Hogy Magyarország szolgabírói és alispáni kara anyámasszony-féle, lágy meleg emberekből állana, s ezek végtelen kárt okozhatnak, ezek- re menő vagyont semmisíthetnek meg: ez oly merész és vadallítás, minőt még választásokkor a 13 próbás demagóg sem mer koozkázni. Száva ur meri ezt írni, s a mi sajtáságos, mai rendszert szolgáló hirlapban nyer erre tört. Sze- rencsére Száva urnak, hogy pellengérező és g, a- nusító soraiban a tulnyomó rész bárgyusága. Így ki se veszi komolyan zűrzavaro írka-firkáját.

Egyébként Száva ur a phylloxerát követ- kező irtási elmélet alapján kívánja kipusztítani: „Ehez az ügyhez tűz s egy nagy, nagy verem kell... a hol a phylloxera jelentkezik a kör közepére egy nagy és mély gödröt ásunk s közelében minden phylloxerásszö- lőt elégétünk.“

Száva ur eredeti javaslatában két hiba van:

*) Peér.

M. kir. államvasutak MENETRENDJE keleti vonal.

Ervényes 1880. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeali irány.											Predeal—nagyvárad irány.												
Állomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy-árak				Állomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy-árak			
		2. sz.		4. sz.		42. sz.		II. oszt.		III. oszt.				1. sz.		3. sz.		63. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.			óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	21	5	10	6	30	6	02	4	30	Predeal	Elind.	12	59	4	53			14	06	10	05
Rév	"	4	28	6	34	10	00	4	17	2	97	Brassó	"	2	14	6	13			13	04	9	32
Csucsá (Vendéglő)	"	5	28	7	38	12	20	2	83	2	02	Földvár	"	2	42	6	52			12	17	8	70
Bánffy-Hunyad	"	6	02	8	15	2	00	1	96	1	40	Apáca	"	3	01	7	23			11	58	8	29
Egeres	"	—	—	9	00	3	20	1	11	—	79	Agostonfalva	"	3	16	7	51			11	08	7	91
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	03	9	50	4	52	—	—	—	—	Homoród-Kőhalom	"	3	46	8	41			10	10	7	22
Kolozsvár	Elind.	7	13	10	14	5	20	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41			9	03	6	45
Apahida	"	—	—	10	36	6	00	—	53	—	37	Héjasfalva	"	4	56	10	15			8	41	6	00
Gyéres	"	—	—	12	04	8	49	2	04	1	46	Szegesvár (Vendéglő)	Erkez.	5	09	10	32			—	—	—	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	48	12	38	9	41	2	72	1	94	Szegesvár	Elind.	5	14	10	52	7	10	8	01	5	73
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	9	30	—	—	—	—	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	8	40	7	16	5	10
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	9	42	2	99	2	14	Medgyes	"	6	01	12	06	9	50	6	44	4	61
Felvincz	"	—	—	1	03	10	00	2	99	2	14	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	6	13	12	24	10	18	—	—	—	—
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	11	00	3	50	2	50	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	33	12	30	11	30	6	05	4	32
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35	4	05	2	90	Mikeszása	"	—	—	12	49	12	11	5	66	4	04
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34	—	—	—	—	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	12	35	5	66	4	04
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	1	28	4	69	3	35	Balázsfalva	"	7	05	1	25	1	05	4	95	3	53
Balázsfalva	"	10	08	2	50	1	01	4	95	3	53	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	1	33	4	69	3	35
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	2	28	5	66	4	04	Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	7	32	2	06	2	16	—	—	—	—
Mikeszása	"	—	—	3	23	2	59	5	66	4	04	Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	39	2	26	3	00	4	05	2	90
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	41	3	41	3	28	6	05	4	32	Nagy-Enyed	"	7	56	2	48	3	50	3	50	2	50
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48	3	51	3	52	—	—	—	—	Felvincz	"	—	—	3	10	4	30	2	99	2	14
Medgyes	"	11	02	4	11	4	37	6	44	4	61	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	4	41	2	99	2	14
Erzsébetváros	"	11	24	4	44	6	00	7	16	5	10	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	20	3	24	4	52	—	—	—	—
Szegesvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51	5	22	7	09	8	01	5	73	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	25	3	34	5	30	2	72	1	94
Szegesvár	Elind.	12	11	5	32	—	—	—	—	—	—	Gyéres	"	—	—	4	10	6	40	2	04	1	46
Héjasfalva	"	12	26	5	50	8	41	6	00	—	—	Apahida	"	—	—	5	38	9	00	—	53	—	37
Erked	"	—	—	6	28	9	03	6	45	—	—	Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	10	11	5	59	9	36	—	—	—	—
Homoród-Kőhalom	"	1	31	7	29	10	10	7	22	—	—	Kolozsvár	Elind.	10	21	6	24	7	04	—	—	—	—
Agostonfalva	"	2	02	8	18	11	08	7	91	—	—	Egeres	"	—	—	7	22	8	52	1	11	—	79
Apáca	"	2	22	8	51	11	95	8	29	—	—	Bánffy-Hunyad	"	11	34	8	08	10	50	1	96	1	40
Földvár	"	2	42	9	23	12	17	8	70	—	—	Csucsá	"	12	08	8	50	12	30	2	83	2	02
Brassó	"	3	23	10	12	13	04	9	32	—	—	Rév	"	12	50	9	48	3	40	4	17	2	97
Predeal	Erkez.	4	28	11	39	14	06	10	05	—	—	Nagyvárad (Vendéglő)	Erkez.	1	45	11	00	7	02	6	02	4	30

Kapus—nagysebeni szárnyvonal.											Tövis—gyulafehérvári szárnyvonal.										
Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. v.		Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. v.		Állomások	
		312. sz.	Minden nap			314. sz.	Minden nap			213. sz.	Minden nap			212. sz.	Minden nap			211. sz.	Minden nap		
		óra	perc			óra	perc			óra	perc			óra	perc			óra	perc		
Kapus (Ven.) Ind.	11	10	Kapus (Ven.) Ind.	3	58	N-Szeben (V.) Ind.	2	39	N-Szeben (V.) Ind.	8	20	Tövis (Vend.) Ind.	1	01	6	52	Gy. Fehérv. (V.) Ind.	1	01	6	52
N-Szeben (Ven.) Erk.	1	41	N-Szeben (Ven.) Erk.	5	50	Kapus (V.) Erk.	3	11	Kapus (V.) Erk.	9	10	Gy. Fehérv. (V.) Erk.	1	33	7	24	Tövis (Vend.) Erk.	1	33	7	24

Kocsárd—marosvásárhelyi szárnyvonal.

Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. v.		Állomások		Vegy. v.		Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. v.		Állomások	
		112. sz.	Minden nap			114. sz.	Minden nap			111. sz.	Minden nap			113. sz.	Minden nap			110. sz.	Minden nap		
		óra	perc			óra	perc			óra	perc			óra	perc			óra	perc		
Kocsárd (Ven.) Ind.	9	10	Kocsárd (V.) Ind.	8	40	M.-Vásárhely Ind.	12	06	M.-Vásárhely Ind.	12	06	M.-Vásárhely Ind.	12	06	507	363	Csapó-Radnóth	1	26	108	294
Maros-Ludas	10	18	Maros-Ludas	9	40	Csapó-Radnóth	2	23	Maros-Ludas	2	23	Maros-Ludas	2	23	346	249	Csapó-Radnóth	2	23	346	249
Csapó-Radnóth	11	13	Csapó-Radnóth	10	37	Maros-Ludas	3	17	Kocsárd (Ven.) Erk.	3	17	Kocsárd (Ven.) Erk.	3	17	272	127	Csapó-Radnóth	3	17	272	127
M.-Vásárhely Erk.	12	26	M.-Vásárhely Erk.	11	50	Kocsárd (Ven.) Erk.	3	17	Kocsárd (Ven.) Erk.	3	17	Kocsárd (Ven.) Erk.	3	17	272	127	Csapó-Radnóth	3	17	272	127

JEGYZET: A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik. — Az árak Kolozsvártól vannak számítva.

Haszonbérlet.

A herceg Ruspoli és Gróf Eszterházy család közös tulajdonát képező gyalui uradalom a hozzátartozó: Vistában, Szász-Lónán, Mákón és Körösfőn levő részekkel együtt jövő 1881. évi Szent-györgy naptól kezdve hat esetleg nyolcz évre haszonbérbe kiadó. Ajánlatok irásban meghatalmazott ügyvéd Ferenczi Miklóshoz, Kolozsvárt, Bel-közép-utca 51 szám alatt nyújtandók be, hol a részletes feltételek megtekinthetők.

Ajánlatok tehetők az összes birtokrészekre együtt a koresmárlási joggal, és ezeket egymástól elválasztva is. Az irásban benyújtott ajánlat a benyújtót 30 napig kötelezi. Ajánlatok elfogadtnak f. évi augusztus 28-ik napjáig. Kolozsvárt, 1880. augusztus 5-én. Ügyvéd Ferenczi Miklós. (317.) 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Az élelmezési szükségletek biztosítása végett az 1880-ik évi november 1-jétől az 1881-ik évi október hó 31-ig terjedő időre folyó év augusztusban kelt alhaszonbérleti feltételek fölött kibocsátott hirdetmény alapján bizottmányi alku fog tartatni a következők czikkek u. m.: kenyér, zab, szén, alom- és ágysszalma, kemény tűzfű és petroleum fölött és pedig:

Deés { 1880. augusztus 24-én } az ottani telep osztály irodáján.
Homoród { 25-én } a közhalmi város tanácsnokságnál
S.-Szt.-György { 26-án } a m. kir. sepsi-szent-györgyi méntelep számvevő irodáján.
A m. kir. állam méntelep parancsnokságától.
Sepsi-Szt.-György, 1880. augusztus hó 10-én. (315) 2—3

A GEGENBAUER J. C.

leánynevelő-intézetben
a következő tanév f. év sept. 6-án veszi kezdetét. (320.) 2—2

A Frankfurter Eczet Essenciából készült

ECZET

téli besavanyításra a legjobb, mely nem romlik és nem penészedik meg, ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe.

Ugyszintén kapható raktáromban kitűnő

Pallérozó por

mi egyedüli a maga nemében, lehet, — aranyat, ezüstöt, rezet, pléhet, a legszebben kipallérozni valamint ablak üvegeket tükröt stb. vízzel vegyítve a legfényesebben kitisztítani.

Kapható hid-utczai 3. sz. alatti raktárban a köhid melletti szeglet-boltban

Schopf Bélánál.

(264)

5—18

Vezérügynökség Neidlinger G.

(281) Kolozsvárt, Bel-Közép u. 5. sz. 14—54
Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Haszonbéri hirdetés.

A tordai kinst. italméresi jog a „vasuthoz” czimzett vendéglő és a „Curia” épülettel azonban a kis királyréti és az oknai fogadó kizárásával f. hó 16-án a tordai m. kir. faraktár gondnokság irodájában megtartandó nyilvános szóbeli árverésen, a melyet megelőzőleg zárt irásbeli ajánlatok, 6500 frt kiküldési ár mellett f. évi október hó 1-től kezdve 1885 évi december hó végéig haszonbérbe fog adatni. Az árverezési és szerződési feltételek a nevezett faraktárgondnokságnál s topánfalvi m. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1880. évi augusztus hó 11-én.
A m. kir. jószágigazgatóságtól. (318.) 1—1

Az „Első erdélyi gazdasági gépgyár,
vas- és ércöntöde”

Dietrich Sámuel

Kolozsvárt

ajánlja kitűnőnek elismert

építészeti és gépészeti
öntvényeit

az angol „Tangy” system szerint szerkesztett 4—60 lóerejű

fekvő gőzgépeit

továbbá többszörösen kitiűntetett

malom és fűrészgár berendezései

a legolcsóbb gyáriáron.

Rajzok és költségsszámítások rendelkezésre állanak.
(271) 10—10